

Bero-beroan

“Txaparro”k ez du segiko

ZARAUZKO (Gipuzkoa) herri aldizkaria da *Txaparro*, euskara hutsean argitaratzen dena. 2001eko irailean jarri zuen abian Txaparro Kultur Elkarteak eta duela egun batzuk jakinarazi dute 125. zenbakia azkenekoa izango dela, oraingoz behintzat. Doan banatzen zen postontzietan eta ezinbestekoa izan dute erakunde publikoen diru-laguntza. Zarauzko Udalaren diru-laguntza izan dute batik bat eta elkarteko kideen hitzetan, azken bost urteetan murrizten joan dira kopuruak, eta erabaki larria hartu dute. Dena

den, elkarteko kideek adierazi dute Txaparro Kultur Elkarteak aurrera jarraituko duela eta horri bultzada ematen ahaleginduko direla.

Ez da atek ixten dituen lehen aldizkaria. *Gen Gasteiz* dugu gogoan eta baita Azkoitiko (Gipuzkoa) *Maxixatz*en ere. Diru-laguntzen murrizketek gogor jo die aldizkariari eta lehenetik ere nekaturak zebiltzan indarrak ahuldu egin dira.

Itxi zaharra ez den Azkoitiko aldizkariako kide batek esandakoa daukat gogoan: “Aldizkaria utzi behar izan dugu, ezinean genbiltzan, baina euskara elkartean haus-

narketa egiteko gogoan sumatu dut. Egia esan, uste dut ondo etorriko zaigula geldialdia”. Arnasa hartu eta pentsatzeko garaia.

Aurten 200.000 euro?

ALBERTO CATALÁN Nafarroako Gobernuako Hezkuntza kontseilariak, Xabier Azanza Euskarabideko zuzendaria lagun duela, adierazi du 2010ean euskarazko hedabideek 200.000 euro jasoko dituztela. Iazkoa, alegia diru-laguntzak %96 murriztea, krisiaren eragina izan omen zen.

Hedabideetan ez dut kolpeko erantzun asko ikusi. Beharbada inork sinistu ez duelako.

Honelako albisteak egunero irakurtzeko, jaso hari@DOAN e-postaz: www.argia.com/harpidetza_haria.php

BAHEA

TALAIAN

Gasteiz-76

Estatu terrorismoaren biktimak

Martxoaren 3an 34 urte beteko dira Gasteizko langileen sarraskia izan zenetik. Triskantza Francoren esanetara zegoen Manuel Fragak zuzendutako polizia frankistak antolatu zuen. Sarraskiak ondorio hauek utzi zituen: bost langile hilda, zauri larriak askori, milaka langile izututa, eta greba orokorrean hainbat bozeramale atxilotu zituzten. Greba 1976an egin zen, langileen lan eta gizarte baldintzak hobetzeko. Langile batzarrek egunero heldu zioten grebari, batik bat Zaramagako elizan. Batzar horietako batean, aurrez prestatuta, poliziak eliza gaseztatu zuen, eraso eta tiro egin zuen. Izua zabaldu zen eta bost grebalari hil zituzten.

34 urte geroago, arduradunek, besteak beste orduko ministro Manuel Fragak (orain PPko presidentea) eta Martin Villak ez dute erantzukizun penalik eta politikorik. Egunez egun ETAko biktimei omenaldiak egiten zaizkie, baita Gasteizen ere. Ia alderdi politiko guztiek hartzen dute parte horietan, eta bereziki PPK eta PSOEk. Alabaina, biolentziaren ondorioak manipulatzeko, ahaztuz eta bazterrean utziz frankismoaren, estatu terrorismoaren, A hirukoitzaren eta GALen biktimak. Gauza bera gertatu da Gasteizen 1976an estatu terrorismoak, bala hiltzaille frankisten bidez, masakratutakoekin. Ahazteaz eta bazterteaz gain, ez dira estatu terrorismoaren biktimatzat hartu. PSOE-PPko politikariorik eta Maixabel Lasa: Gasteizen, Euskal Herrian bezala, biktima bakarrak ez dira ETArenek, alegia Buesa eta besteak. Estatu terrorismoaren biktimak ere badaude. 1976ko Gasteizko langileak, esate baterako. Eta beste hainbat abertzale.

Juan Mari Arregi

Arantxa Urretabizkaia *El Correo* esanak: “Gero esango dute euskararen kontua politizatua dagoela, kolore politiko zehatzegia eta nabarmenegia duela. Kolore bakarra, gainera.

Bada, horrela balitz, erantzukizun nagusia ez litzateke euskaldunonon, ezta euskaltzaleena ere, euskaldun izan nahi ez dutenena baizik, ez baitio inork inori euskara ikastea debekatzen.

Are euskararen monopolioa salatzen dutenei, ez die inork urteko euskal nobelarik hoberena idaztea debekatzen, edo bertsozik zorrotzena botatzea galarazten. Euskararen mundua ez du inork bahitu. Hori bai, askori ez zaio interesatu izan.

Edo, okerrago, askok pentsatu izan du mundu hori zaharkitua zegoela, iraganarekiko nostalgikoz betea.

Gehiegizko politizazioa edo are euskararen diktadura salatzen dutenek euskaraz ikasiko balute, anitzagoa izango litzateke gure mundu txiki, adoretu eta nekatu hau”.

Bultzada Hernani eta Oiartzuni

USURBILGO HERRITARREK bultzada ederra eman diote zaborren birziklapenari joan den asteburuko erreferendumean atez ateko bilketa sistemari emandako baietzarekin. 4.915 herritarreko errollaren %70,23ko partehartzearekin, %55,82 atez atekoaren alde agertu zen, eta %42,64 zabor organikoa biltzeko bosgarren edukiontziaaren alde.

Eta herritarrek bi arrazo nagusi-erengatik eman diote baietza atez atekoari: bat, Zubietako erraustegi proiektua gainean dutelako; bi, atez ateko bilketa sistema eraginkorra delako eta zaborraren %82ko birziklatzea lortu duelako Usurbilen.

Baiezko honek bultzada emango die Hernani –maiatzaren 9an dira hastekotan– eta Oiartzungo atez atekoari eta areagotu egingo du beste eskualde batzuetan egiten ari diren azterketak, berbarako Deba-goienan. Eta, aldi berean, birpentsarazi beharko luke erraustegi proiektua edo, gutxienez, berau indarrean jartzeko eguna atzerarazi, Usurbilgo udalak eskatu duen moduan. Eztabaida bizi-bizi dago Hernanin eta Oiartzunen, eta neurri apalagoan Gipuzkoa osoan. Udal eta foru hauteskundeetarako urtebete pasatxo geratzen denean, argi dago zaborren gaia izango dela debaterako gai garrantzitsuenetakoa.

Eztabaidak badu arriskurik, batez ere ikusita orain arte atekoaren aitzindari ANVk gidatutako hiru udal direla, eta sistema honen aurkakoek izan dezaketelako eztabaida euskal gatazkaren mamuarekin kutsatzeko tentadirik. Hori da saihestu beharko litzatekeena.

Zaborraren arazoa eta debatea, funtsean, mundu mailakoa da eta, jasangarritasunaren kontzientzia areagotzen den neurrian, zaborrare-

Edukiontzia agur esaten dion kartel bat Italian, ASIA Napoli enpresarena.

na ere pizten da. Italiarrak dira aitzindari atez ateko bilketan eta han 1.800 herritik gora ari dira molde horretan, besteak beste 140.000 biztanle dituen Salerno. Katalunian ere jadanik dozenaka ari dira molde honetan (mundu mailako atez atekoari buruzko informazio gehiago ARGIAren 2.216 zenbakian).

OSO KORAPILOTSUA da gaia, zalantza barik, eztabaida pausatua eta zibikoa behar duena, ondoren erabakirik egokienak hartu ahal izateko. Mugarik gabeko ekonomi garapenaren ereduak, zaborrena saihestezinako arazotzat aurkeztu ohi digu. Eta horren baitan, badirudi zaborra ez dela norbanakoen arazo, administrazioarena baizik: herritarrok zaborra sortu eta administrazioak kudeatu, hau desagerraraztea magia kontua bailitzan, gure begien bistatik kenduz (biltegi-tan edo erraustuz) arazorik ez balego moduan. Zelanbait, ba dirudi etxetik zabor poltsa ateratzean, hor bukatu dela gutako bakoitzaren arazoa.

Eta ekologiak hamarkadatan egindako lanaren bultzadaz, mundu finitoaren irudia zalantzan jartzen zaigunean, zaborraren arazoa indar handiz azaleratzen zaigu, besteak beste, ez delako industriak edo nekazaritzak bakarrik sortzen duen zerbait, gure etxetan ere sortzen dugulako.

Atez atekoa ez da zaborraren konponbidea, irtenbiderako bide bat baizik. Konponbidea jasangarritasun ereduarekin lotua dago, eta egungo garapen ereduaren eraldaketarekin. Bestela zaborrarenak ez du konponbiderik, mundu finito honek konponbiderik izango ez duen moduan. Bai, gaia oso orokorrera eramatea da, baina abiapuntua hor da, “zero zabor” filosofia, maila guztietan ahalik eta zabor gutxiena sortzea eta birziklapena eta berrerabilpena gure kultura eta produkzio moldeetan txertatzea; azken finean zaborra ere gure arazo eginez, eta ez administrazioarena bakarrik.

Helburu handi horietarantz ez da bide bakarrik, jakina, baina ezta saihestezin ere –zientzia adibidez–. Herritarren aldatetarekiko erresistentzia begi bistakoa da arazo honetan eta normala. Kezkagarriena ordea, oposizio zorrotzena erakunde handienetatik etortzea da eta hor aldatetarekiko erresistentziaz gain, interes ekonomikoak ere egon daitezke, 400 milioi euroko edozelako proiektuk hemen eta Jamaikan interesak eta loturak sortzen dituelako. Bestela ezin da ulertu, esate batera, hedabide eta politikari hainbaten interesa atez atekoa herri handietan bideraezina dela erakusteko. Frogarako aukera behintzat izan beharko litzateke, batez ere munduko beste hiri handi batzuetan posible denean.

SU-ETENAK bultzada oso handia emango lieke Altsasuko Adierazpenaren bidetara. Esaten da su-etenak jadanik ez duela inongo baliorik, baina ez da egia. ETAk bat egiten badu ezker abertzale historikoak hartutako bidearekin su-etena da horren ondorio logikoena, atentatua egin eta ondoren Batasunak berau gaitzestea baino eraginkorragoa.